

ACC. NR. 2440

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: W. Richter
Härad: FROSTA Adress: _____
Socken: ÖSALLERUP Berättat av: P. Lundgren
Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör

Se Reg.

Sid. 1

Skriv endast på denna sida!

31 Sid

Landskap: *Skåne* Socken: *O. Sallerup*

Fullständigt namn: *Pet Sandgren*

Född den _____ år _____ på _____
(gård eller by)

i _____
(socken och landskap)

Yrke: *F.d. Lantbrukare* Bisyssla: _____

Bosatt å följande platser: _____
(socken, landskap, tid)

Bor nu *Formastorp* *O. Sallerup*
(gård eller by jämte postadress)

Faderns namn: _____ född _____

Moderns namn: _____ född _____

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? _____ b) mödernet? _____

Närmare upplysningar om släkten: _____
(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom: _____
(el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)
skolgång _____

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar: Sagesmannen mycket lugn och samsad
och skänksam. Stannar länge vid anekdoter
o. d. Har varit intresserad av sagg och antecknat
flera gamla visor, som han dock lämnat bort och aldrig
fått igen. - Bor jämte sin hustru på ett litet uthägnings-
ställe. Hjälper till hos sonen, som sköter gårdens grädd.

Död den

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

William Richter

(namn och fullständig adress)

H. Teng. 35 c. Lund år 1929.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSystematiskt register:

- 2 H:k Anekdot om "Skumpen".
3 " " "Nils Ledig och Slabben"
4 "" " "Kull och Andersson"
5 " " "Lundgren och Trulsson och Lasse i Långaröd"!Skumpens son".
7 " Mannen, som saknade smak.
8 I: Majvisa: Ack ljuvlig tid, då träd på marken bära frukt....
11 I: Klockarefars visa: Klockarefar han skall nu allting bestyra...
14 I: Kämpan Grimborg: Där satt två kämpar en sommarkväll....
23 I:f Kardevisa: En sed från forna dagar på landet ännu är....
27 N:a Rida Staffan. samt: Staffan var en stallerdräng. Han vattnade de.....
30 U:n Skinnberedning.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

H. K.

2.

"Skumpen"

Då "Skumpen" en gång gick i Stockholm som vanligt "Skumpen"
enkelt klädd , tillropades han av ett par damer uppe i
ett fönster med bl. a. "----Å, sådana mönster!"----
Aldrig svarslös genmälte han ögonblickligen:
"Ja, två horor i ett fönster äro också ett mönster!"

En annan gång blev han även i Stockholm tillfrågad:
"Hur mycket kostar bistockarna (byxorna)?" - "Jo, den första
svärmen tar jag ingenting för."

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1.
H.K.
3.

"Nils Ledig o Slabben"

Anekdot om "Nils
Ledig o Slabben"

I Gummarp var en som de kallade "Nils Ledig". Han var en gång på en auktion, och förr var det ju vanligt, att auktionsmannen satt inne och skrev, och en man sprang in till honom och meddelade varje bud. Denne hade öknamnet "Slabben", och han skulle göra sig kvick på den andres bekostnad. "Har Du inte 'ledighet' å ta de en sup...?" - "Jo, den ska ja snart 'slabba' i me!" "Slabben" fick bråttom att komma iväg och springa med buden.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2.

4.

Anekdot om Kull o Andersson.

Anekdot om Kull
o Andersson

Här var en som hette Jens Kull, o han var alltid "le i mongen". Lars Andersson hette en annan, o han köpte upp ägg. Denne arrenderade ett ställe, som de kallade "Tasarstället". En gång kom han med en sändning ägg, och då utbrast Kull: "Dä va nåna riktia tasar te ägg".----Andersson blev honom icke svaret skyldig utan genmälte raskt: "Dä ä inte så illa! Hadde de blett lagda unner e höna, hade de blett en bra kull..."

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3.
5.

Anekdoter

Lundgren o Trulsson voro ovänner. De råkades och den ene smickrade den andre med bl.a. ...o sen så granner mä" /syftande på hans person/. - "Ja, dä skulle ja inte kunna sä om de..! - "Jo, du kan ju jyva /ljuga/ liasom ja...."-----

Kalas i Frenninge. Lundgren kom till stället men blev inte ombedd slå sig ner o ta för sig. Rätt som det var kom värden fram o sa: "Har du inte nå't du kan tala om i da?" - "Jo, ja va på ett ställe, där de fått 13 smågrisar, men soa hade bara 12 pattar. .." - "Nå, va va dä mä dä! Hårt/vart/ to de trettonde vägen?" - "Jo, han fick stå i en krok liasom ja o se på de andra...." - Det dröjde inte länge, förrän han också satt vid bordet och blev undfägnad som de andra och roade dem, ty han var kvick i munnen.

Anekdoter

/Lunggren, Mär-
ten Trulsson o
Lasse i Långaröd

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lasse i Långaröd - "Skumpens son" - /ett riktigt
svin förresten, som ofta söp sig full/ var galen på
Lundgren. En gång kom han ridande förbi Lundgren~~/~~ställe
sent en vinterkväll, då det var mycket snö och svårt
taga sig fram. Han bultade på hos Lundgren och denne
kom ut helt lätt klädd, för han hade redan lagt sig.
"Ha ä dä du, som ä ute så sent....? " Lasse sträckte
ut handen liksom för att hälsa, men så snart han fått
riktigt tag i handen drog han Lundgren med sig ett långt
stycke bort i snön. Så hade han gett honom riktigt den
gången.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

H:k

7.

Mannen, som saknade smak.

Mannen, som saknade
smak.

Per Thorsson i Hörby hade inte alls nån smak. Handlanden Ljungberg tänkte en gång se efter, om ryktet talade sannt. Han bjöd honom på gröt och tran i st. för sirup. Thorsson doppade som vanligt i gröten och åt utan att märka något.

Därav har sedan talesättet uppkommit:
"Jo," sa Ljungberg, "då gick i Per Thorsson".

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J: 1
M: b
8.

X
Majvisa (Tormastorp, Ö.Sallerups sn Frosta hd.).

1. Ack ljuvlig tid, då träd på marken bära frukt Ack ljuvlig tid!
och blåd och blommor giva lukt. Ack ljuvlig tid!
När skogens fåglar kvittra
varv på sitt sätt lovsjunga Gud.
och blad och blommor tittra
och bergen giva ljud.
2. När vi vår tid i ängar, lundar, skog och mark
från en till annan ljuvlig park i ro och frid
få leva och få höra en ljuvlig sång
med klar musik
den höres i ditt öra, den honom varda lik.
3. När abullen bär och allehanda härlig frukt
med härlig smak, behaglig lukt oss växer här.
När klara vattnet rinner så klart som vore det kristall

och nu med solen finner sitt fall i djupan dal.

4.

Jag ej förstår vad härligt är och frid försann,
vad här i världen finnas skall, jag ej förstår.

Men man bör noggrannt märka
att döden alla gästa skall
och kan ej ängslan verka
utan endast glädjen all.

5. I rikedom och ståt och annat som här glimma må
må man ej mera passa på än rikedom och ståt.
Men döden gör oss lika igenom sina skarpa skott
båd' fattiga och rika
han tar dem alla bort.

6. Ett ljuvligt stånd där Herrans hem och tempel är
ty sol och måne lysa där, ett härligt stånd.
Är jag av sorg ~~betungad~~ betungad så gläds jag
när jag tänker på att glädjens fröjd och fromma
Guds barn de skola få.

7. Ett härligt hus, där portar utav pärlor är
grundvalar utav sten så skär, ett härligt hus.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

70.

Där livets vin det klara för Gud och Lammet rinna må
och livets träd det rara uppå dess gator stå.

8. Lev alltid så, att vi med denna lust och fröjd
må en gång få i himlens höjd, lev alltid så!
Ej någon ro vi finna på denna usla världens borg.
Vår sista levnads timma är ideñ mörker, sorg.

- 9, Förlåt vår synd o store Gud och Fader huld
för Din Sons död och pinas skull. Förlåt vår synd!
Och hjälp oss med Din ande
att vi ur denna jämmerdal
må vandra till det landet, som är Din fröjdesal!.

2440

7: 1
11.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Klockarefars visa

Klockarefars visa

Klockarefar, han.

1. Klockarefar, han skall nu allting bestyra;
lära barnen att två gånger två är fyra.
Utan honom man kan ej lära att stava,
utan honom man kan ej folket begrava.
2. Föds ett barn, så frågas, vad skall det heta?
Gå till klockaren! Han måste ju allting veta.
Om ett par sig i äkta ståndet begiver,
är det klockaren, som bröllopsverserna skriver.
3. Får med sjukdom för sina synder man sota.
Gå till klockaren! Han skall dig nog kunna bota!
Om processer och annat otyg man äger,
gå till klockaren och höv dig för, vad han säger!

4. Han skall veta råd för alla slags sorger,
ympa barn skall han kunna samt spela orger.
Det är han, som skall hålla handbok år prästen
och vid gravöl, så är det han, som får resten.
5. Varje söndag skall predikstolen han damma
klockare och klockare är detsamma.
Han i läsa skall känna nyaste moden,
lugga barn skall han på lanchestermetoden.
6. Han åt prosten skall väga tionde smöret,
åka bakpå schäsen till läsförhöret.
Prost och kaplan han söka skall att förlika.
Och vid mässfall det händer han får predika.
7. Ingenting, nej intet får han försumma:
Dör en gubbe, så tröstar klockarn hans gumma.
Han skall föra ~~KAMMAN~~ både damsen och leken
och vid bordet är det han som skär steken.
8. Han skall vara med från början till slutet.
Skall det skjutas, så släpper klockaren till krutet.
Han skall vara en hjälp för gamla och unga,
framför allt skall han vara grym till att sjunga

9. Bygdens ungdom den skall han jämt lära mores ~~knä~~
buga, krusa' skall han för honorati~~oes~~
Nog får han göra skäl för fädan och rocken,
jag har ~~glömt~~, han skall sätta alla i stocken.
10. Han skall utom vad jag sagt allaredan,
gå med häven, och räkna slantarna sedan.
Om predikan för långt mot middagen räcker,
och församlingen slumrar in, han dem väcker.
11. Alla klockor i socknen klockaren skall laga.
Bondens rakkniv han till vart nya^o skall draga
Prostens kragar, dem skall han stryka och tvätta.
Hela socknen skall han ju styra till rätta.
12. Överallt är klockaren framme och råder.
Får man tandvärk, skall han på tummen slå åder.
Men i dag så är hans hela ärend'
att lyckönska Er Silvetstjärna i Wärend.

2440

J: 1
24

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kämpen Grimborg.

Kämpen Grimborg.

1. Där satt två kämpar en sommarkväll
framför sin boming i Nordens fjäll.
Stallbröder voro de, föga rädda.
I järn och stål beständigt klädda.
2. Men Grimborg hette väl en av dem.
Han grep om hornet med fingrar fem.
Han sa: "Jag vågar att för min flicka
det fullä hornet i botten dricka.
3. Stallbröder! Säg mig en trofast mö,
så röd som rosor, så vit som snö,
en konungadotter så skön och fager,
och henne genast till brud jag tager."
4. Min stallbroder han svaradedå:
"Om du till friareball vill gå,

en mö jag känner så skön bland alla
.Att henne vinna lär svårt sig falla.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5. Hon vistas uppå sin faders gård,
inom ett hundrad kämpars vård.
Det kostar livet att dit sig våga
och efter jungfrun det minsta fråga."
6. "Dit vill jag rida", strax Grimborg skrek.
Han lockas alltid av barnalek.
"Ej som små jungfrur jag går och krusar,
och kärleksyran ej mig mer rusar".
7. "Stallbroder!"; sade min käre vän,
"Den ditåt far kommer ej igen.
Ty borgens kämpar de äro vilda
och kungens hovmän ej heller milda."
8. "Ack käre! Mig visa vägen blott
till denna konungens hov och slott".
Ja Grimborg sade, ja, du skall hava
den gångarn vite, som bäst kan trava.
9. De kämpar redo en midnattsstund
igenom borgens heliga lund.

En bäck de sågo bland blomstren flöda
det var ej vatten men blodet röda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

10. Staketen voro av idel järn
mot Grimborgs styrka det ringa värn
Med foten golven han sönderstötte
och ingen vaktare honom mötte.
11. Till jungfruns dörr gick han ensam då
med järnsködd handske han klappar på:
"Stätt upp min sköna! Skjut ifrån regeln
på dörren! Ty annars jag bräcker spegeln!"
12. Men jungfrun svarade stolt och fräckt:
"Vem är den friare, som djärv och käck?
Med ingen ännu jag möte stämde!"
Men hennes vrede ej Grimborg skrämde.
13. På dörren han lade skuldran bred,
så lås och regel de föllo ned.
Den stolte friaren sig inträngde
och dörren åter behändigt stängde.
14. Just inte hövelig då han var:
"Stätt upp min sköna och var snar.

Det måste sig Eder nu behaga
att mina stövlar utav mig draga!"

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15. På gyllne stolen han satte sig.
Men jungfrun svarade utom sig:
"Dina stövlar jag ej draga tänker!
Din näsvisshet mig för mycket kränker!"
16. Den stolte Grimborg stinknade då
Han sprang i sängen med stövlar på.
~~Det vackra täcket nu rispar illa~~
Han stora spottrar i denna villa
det vackra täcket nu rispar illa.
17. Det gick nu genast till kungen bud.
Med makt vill Grimborg sig taga brud.
Hos konungens dotter han nu redan vilar
och till undsättning ej någon ilar.
18. Och kungen ropte i vredes mod:
"Upp kämpar! Gärningen kräver blod!
I Stål Er kläden, men passen tiden!
Ty Grimborg är som en björn i striden!"
19. De kämpar sprungo i fullt galopp
och dörren ville de störa öpp.

När Grimborg hörde på dörren klämta
han sade: "Jag kommer, men vänta, vänta!"

20. Han kom som stormen på upprört hav.
Vart kämpehuvud han högg utav
som gräs av strå för vart hugg han gjorde
strax ingen mer honom bida tordes.

21. Men kort förrän det blev ljusan dag
de föllo huntrade för hans slag.
Sin stridshäst han till dörren ledde
och sen till avresa sig beredde.

22. Han tog nu jungfrun i snövit hand.
Han sade: "Kom följ till mitt land!"
På sadelknappen han henne höjde.
Och något motstånd hon ej mer gjorde.

23. Men Grimborg stannade icke förr
än han kom framför sin moders dörr.
Där stod nu gumman och neg och sade:
"Välkommen hem! Jag dig väntat hade!"

24. Men säg mig, vem är den unga brud,
som dig nu följer i dyrbar skrud,
med gyllne bälte och härligt smycke
Hon måste vinna all världens sycke".

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19⁶

25. Men Grimborg svara, att hon är
en konungadotter, mig hjärtligt kär.
Med svärdetb haver jag henne tagit
och hennes väktare nederslagit.
26. På högan loft han följt si mö
med henne vill han leva, dö.
Han sa till henne: "Vill du min bliva
och hand och hjärta åt mig giva?"
27. Jungfrun svara blygsamt då:
"Vem är som kan emot Grimborg stå!
Min man och herre det må da vara,
ty du har styrka att mig försvara!"
28. Så hölls där bröllop och dracks ur horn.
Och lärar hördes från väktarhorn.
Det unga paret till sängs man ledde,
när midnatt dig över jorden bredde.
29. Men kort förrän ifrån östan-sky
den nya dagen börjat gry.
ett vapenbrak över gården hördes
av vilken sömnen för mången stördes.

30. En stålklädd hop utab hovmän stod
kring Grimborgs gård uti övermod.
In trängdes kämpar, som hördes fråga
om inte Grimborg sig ut törs våga?
31. De sköto på dörren med vapen och ~~men~~ spjut
Ar Grimborg hemma, så skall han ut!
Så ropte hela den vilda skaran,
men ännu hördes det ingen svara.
32. Men Grimborg inom en vindsglugg låg.
För spjut och pilar han ej himmel såg.
Han sade: "Jag strax ut skall träda,
men annorlunda skall jag mig kläda".
33. Hans unga brud hon var ej sen
Hon krängde stövlarna på hans ben.
Kring höften spände hon svärd och bälte.
Sen satte hon hjälmen uppå sitt ställe.
34. Sen steg han ut på trappan bred
och högg omkring sig på kämpased.
De remnades och de hjälmar klyvdes
De stolta hovmän ej mera yvdes.

35. De föllo tusende för hans svärd
Den leken blev dem helt ömkansvärd.
Och ingen enda sig orkar röra
att rida hem och budskap göra.
36. Men Grimborg var ej trött, ejn feg.
Han genast på sin stridshäst steg.
Självt red han till konungaborgen.
och bådade konungen den nya sorgen.
37. Då steg han in till hans majestät,
så golvet sviktade för hans fjät.
Men konungens tjänare stodo bleka,
dem syntes svårt att med Grimborg leka.
38. Men kungen sade: "Bhott svara mig!
De tappre hovmän jag sände dig
Säg! Var äro de alla, alla?"
"Jo, de vila nu i Valhalla".
39. De ligga många uppå min gård.
Den leken blev dem för mycket svår."
Och kungen ropte: "Jag ~~en~~ hämnd skall taga
och hädan skall du ej mera draga".

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV9.
22.

40. Och kungen med sina svenners hop
som svärden höjde med glädjerop,
tillstänger borggården dit Grimborg trängde
och hastigt sig på sin stridshäst svängde.

41. Hans svärd det blixtrade runt omkring
i denna hovmäns tillslutna ring
och inte sårad och inte stungen
han stod allena till slut med kungen.

42. Och Grimberg såg ut så fruktansvärd
Han blodet torkar utav sitt svärd.
Han sa till kungen: "Blott för din krona
och för din dotter vill jag dig skona".

43. Kungen sade: "Du man av järn
Tag du min dotter! Bliv landets värn!
är bättre att jag har dig på min sida
än för din framgång emot dig strida.

44. Grimborg ~~KAN~~ red hem. Han blev i frid.
Och vad han gjorde, det blev därvid.
Och ingen fiende sig vågar röra
så länge svärdet han orkar bära.

2440

Kardevisa

1. En sed från forna dagar på landet ännu är.
Att kardegölle göra, som matmor alltid plär.
Hon bjuder byens pigor och alla käringar
att komma för att karda från kväll till ljusan där.
2. Om mor den dan är knarrig man icke undra bör.
Sitt bröd skall hon ju baka, i koppen lägga smör
och kaffebönor mala, att det kan räcka till
och granna goråskakor hon även hava vill.
3. När det mot kvällen lider, så börja pigorna
med såpa tvätta halsen och smörja flätorna.
Ren särk de på sig taga och strumpor likaså
och gummorna sig krusa, så gott som de förmå.

Kardevisa

En sed från forna

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV2.
24

4. När de sig hava pyntat, så vandra de åstad
med kardorna i näven och var och en är glad.
att nu få komma samman och tala om allting,
som haver hänt i byen och allestans omkring.
5. Uti en ring på golvet sig alla sätta ned.
Och alla börja karda med lust och med besked.
Och pigorna nu börja, som deras vana är,
att kärleksvisor sjunga med röst så klar och skär.
6. Vid översta bordändan, där sitter kära far
och utur finkelflaskan en sup han ofta tar.
Men drängarna förtjusta i flock på golvet stå
att ljuva kärleksvisor i andakt höra på.
7. Men stackars mor hon springer i stugan ut och in
Än är hon uti köket, än får hon i sitt sinn,
att gå i sommarstugan för att där efterse
att ej den gråe katten har gjort förargelse.
8. I köket står en käring, som uti gröten rör,
att dem ej svedd skall bliva, men få den smak den bör.
Hon rör så svetten lackar på hennes panna ner
Men mor hon svär och säger, att hon skall röra mer.

14. Röd som en kalkonhöna en piga sade då:
"Men kors i hela världen, vad ni kan hitta på!
Du är en stor lögnbracka, så käring som du är,
och kan ej hålla munnen, förbannad sladdermär!"
15. Men när det blivit midnatt, så börja pigorna
som de fåvitska jungfrur att bliva sömniga.
De nicka och de hicka och ögonen bli små,
och gummorna som oftast snusdosan hälsa på.
16. Men mor förstår att hjälpa, att de ej nicka mer.
Hon tager kaffepannan och än en tår dem ger.
Strax börjar mun och kardor strumpostickor gå
ty av kaffetåren nytt liv de åter få.
17. Mor breder duk på bordet och sätter däruppå
ett grötfat med smörhåla, svinsylta och gorå,
och stekta får och vingar av höns och mycket mer.
Och alla nu sig sätta vid bordet blygsamt ner.
18. De börja nu att ~~KOLLA~~ spisa med kostelig aptit,
och prisa och berömma matmor för var bit.
En sådan gröt som denna de aldrig förr har fått
en sådan stek, och kaka, ack ja! Vad allt var gott!

9. När klockan slagit nio, då börjar kära far
att bliva yr i mössan, och föga vett han har.
Mor då till honom säger: "Jag tror du illa mår.
Det är visst mycket bättre, att du till kojs nu går".
10. När töserna ej sjunga, så börjar deras tal
om deras fästmän rara och deras hjärtequal,
och vilka dygdemönster och sedliga jungfrur
de alltid hava varit, fastän till sin natur.
11. Allt vad som skett de veta, och veta ännu mer.
De kunna ock berätta, vad som härefter sker.
Liksom en käpp i hjulet, så munnen på dem går
Och det är ganska sällan, att munnen stilla står.
12. Så lustigt de berätta, hur vacker Ola är.
Hur Per i varje piga på stunden bliver kär.
Hur Anders han är skevbent och Jeppa är ett nöt.
Ett fåralår är Erik, men Jöns är rar och söt.
13. En käring spotskt nu sade: "I veten att det är
ett tal i alls munnar, att nabo drängen Per
har länge haft den vaman att som en galen katt
igenom pigefönstret inkrypa varje natt.

Skane
Frosta
O. Gallen
1778 1729

upps. M. Richter
ber. av Per Lundgren
2440

Ma 1
27

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Staffansvisa:

1. Staffan var en stallerdräng,
han vattnade de fålar fem
i ra, i ra, i sjongfalleralla
Gossar låt oss muntra vara
en gång jul om året varar.
2. De två de voro svarta,
de voro lika starka.
3. De två de voro röda
de skulle förtjäna deras föda.
4. Den femte den var apelgrå,
den rider själva Staffan på.

Staffan var
en stallerdräl

mg

2440

28.

5. Mannen han hette Joakim, ja Joakim.
Han bjöd oss alla stiga in.

6. Kvinnan hette Sara.
Hon bjöd oss av det klara.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7. Dottern hon hette Stina.
Hon bjöd oss bullar fina.

8. Pigan hon hette Nette
Hon bjöd oss nötter och äpple.

9. Nu tacka vi för mad och skänk,
och allt vad gott vi fått i dag.
I ra, i ra

10. Så resa vi nu härifrån,
och komma igen i dag om ett år.

11. Så resa vi till Vidabäck,
där frysa isar i vårt skägg.

(Denna Staffansvisa hade Ola Bengtsson född i Degeberga
lärt Anders Andersson).

2440

3.
29.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rida Staffan.

Förr redo de Staffan varje år, men nu vill ingen släppa till "ög", ty deltagarna söpo sig alltid fulla. De redo från gård till gård i full karriär och blev undfägnade på så gott som varje ställe, så att de slutligen kunde bli inte kunde klara sig utan blevo liggande. Mest vankades brännvin, men även annat ss. äpplen, nötter bjöd man på.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

U: m 1.

30.

Skinnbereidning (i hemmet)

Då de förr skulle ha skinn till pälsar och kjolar, beredde man dem själv. Jag har själv berett många fårskinn även till fällar. Först skulle man taga en näve alun och en näve salt - styvt - till varje skinn samt litet rågmjöl, vilket allt ströddes på det utbredda fårskinnet. Detta lades ihop och en tyngd sattes ovanpå. Så fick det ligga 8 - 14 dar och torka.

Vid själva beredningen användes en "räckesspade"- ett trekantigt (triangelformigt) järn försett med en träkrycka, som sattes i armhålan, då den användes. Skinnet breddes ut på ett bord, så att en del hängde nerom kanten, en järnstång lades ovanpå, och så skrapades "skorvan" av på kött-sidan. För att detta skulle gå lättare "kritades" skinnen, då lossnade det bättre och de blevo mjuka som en "lase". Skulle skinnen bli riktigt fina, lades de på knäet och skrapades riktigt rena med en kniv.

Skinnbereidning.

2440

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

31.

Då de voro riktigt "lemmiga" och mjuka; skulle de svärtas. Fördenskull smet man på "bresil", då blevo skinnen styva, men då "vepades" de, rullades och gnedos, tills de åter voro mjuka. Det fingo ofta vi barn göra, fast vi inte tyckte det var roligt. För att ytterligare få dem mjuka och "lemmiga" smordes de över med tran, men blevo de så våta, så fick man göra om hela proceduren för att de skulle kunna användas.

Då jag gick i skolan hade jag svart päls. Kvinnorna hade svart skinnkjol med en ganska bred bård nerikring av rött kläde. - Släppte ullen sade de gamla, att "det gått skud" i dem.

De gula skinnbyxorna voro av sämskat skinn. Alla dragonerna hade förr sådana till ridbyxor. Min far hade sådana, ty han var dragon. De nådde till knäna, och där knöts fina "hosseband" med tofsar i.